

Vitaal van poten tot in het winkelschap

Aardappeldemodag in teken van vitale teelt

De Aardappeldemodag staat dit jaar in het teken van vitale aardappelteelt. Een breed begrip dat begint met gezonde percelen en uitgangsmateriaal en dat eindigt met een tevreden eindconsument. Alle elementen zijn belangrijk en komen daarom uitgebreid aan bod tijdens het tweejaarlijkse evenement op PPO Westmaas.

Vitaliteit is een heel belangrijk thema voor aardappelteelt, vindt Marieke Ampt-de Jong van PPO Westmaas en medeorganisator van de Aardappeldemodag. „Alles draait om vitaliteit.“ Het is weliswaar een containerbegrip waar heel veel onder valt,

maar dat is ook precies de bedoeling van de Aardappeldemodag. „We willen de hele sector er bij betrekken. Het begint bij het poten en het eindigt bij het verpakken voor de supermarkt. De hele lijn is in beeld op de Aardappeldemodag.“

Nederland heeft als aardappelland een naam hoog te houden als grootste pootaardappelexporteur, prominent exporteur van consumptie- en industrieaardappelen en als een van de grootste producenten van aardappelproducten. Dat lukt alleen als de

De organisatoren van de Aardappeldemodag willen in de toekomst meer zaken technisch uitdiepen met bijvoorbeeld meer precisielandbouw in het programma. Die verdieping moet ook naar voren komen in de velddemonstraties.

vitaliteit in alle haarvaten en in alle facetten van de aardappelsector terug te vinden is. Vitaliteit waarborgen moet in de hele aardappelsector gebeuren, vindt Ampt-de Jong. „Als we tenminste over 25 jaar nog steeds aardappelen willen telen.“ Dat beaamt haar PPO-collega Marcel Tramper. Hij betreurt het dat consumptieaardappelteelters zo weinig informatie krijgen over het uitgangsmateriaal dat ze aangeleverd krijgen. „Consumptieaardappelteelters leveren een complete teeltregistratie aan bij hun afgeleverde aardappelen. De teler krijgt dat niet bij de ontvangst van zijn pootgoed.“

Het materiaal voldoet wel aan de NAK-normen, maar de telers zouden volgens hem wel meer willen weten over de geleverde aardappelen. „Bijvoorbeeld hoe zijn ze bewaard, onder welke temperatuur, hebben er gaten in de bewaartemperatuur gezeten, zijn ze gekoeld met mechanische koeling, hoe zijn ze ontsmet?“ Als teler voor Nedato moet ook PPO een complete teeltregistratie bijhouden. „Maar als ik voor een wildvreemde handelaar teel, hoe ik dat niet. Dat is vreemd.“ Het verbaast hem ook dat pootgoedteelters daar niet sterker op letten. „De akkerbouwers zijn zo serieus bezig met hun teelt. Maar juist omdat ze het zo goed willen doen, vind ik het verrassend dat ze van hun uitgangsmateriaal zo weinig weten.“

Plaatsspecifiek bemesten

De bodem is een belangrijk item binnen

een vitale aardappelteelt. En daar zijn ook de mensen van PPO zich van bewust. Op de percelen waarop aardappelen zijn gepoot voor de demodag wilde sponsor Van Iperen plaatsspecifiek bemesten, maar tijdens bodemscans bleek dat dit niet nodig was, omdat het perceel voldoende homogeen was. Uiteindelijk is er wel variabel bemest. Geforceerd, zegt Tramper. „Zodat we straks verschillen te zien krijgen.“ Dit is gedaan in combinatie met ruimere plantafstanden. De vraag hierbij is: moet je de bemesting lateren aan de plantafstand? De uitkomsten hiervan worden tijdens de Aardappeldemodag

Akkerbouwers weten weinig van hun uitgangsmateriaal

getoond in een veldproef van Van Iperen. Het is de kunst om de grond zoveel mogelijk homogeen te krijgen en vooral ook te houden, meent Tramper. 'Probeer rustig te creëren.' Nu de voorzomer voor veel telers in met name het Zuidoosten zo dramatisch heeft uitgepakt, zal daar dit en volgend jaar ook het nodige moeten worden gedaan om de bodem weer te laten herstellen. Een algemeen advies hiervoor kan hij niet geven. 'Dat moet je per geval beoordelen.' Hij constateert dat op veel akkerbouwbedrijven veel intensieve rooigewassen worden verbouwd. Een zware belasting voor de grond. „Dat houdt geen bodem vol.“ Maar hij snapt wel wat de achterliggende reden voor deze keuze is. „Met de hoge pachtprizen van vandaag de

dag is de rentabiliteit van veel bedrijven laag. Dan moet je wel rooigewassen telen om je bedrijf draaiende te houden.“

Veronachtzaamde bodem

De bodem is 'hot', constateert Tramper. „Het lijkt wel of het nog steeds het jaar van de bodem is“, vult Ampt-de Jong hem aan. Tramper: „Het mag ieder jaar wel jaar van de bodem zijn.“ En dan ernstiger: „De bodem is de laatste jaren te veel veronachtzaamd. Er is jarenlang onbegrensd opgeschaald en de machines werden steeds groter en zwaarder.

Maar gelukkig begint het nu bij de telers tussen de oren te komen dat het anders moet.“

Maar zeggen en doen is twee, weet ook hij. „Bijna iedereen zegt nu wel dat het zo niet meer kan, maar er is bijna niemand die

het ook daadwerkelijk doet, die ook echt met kleinere en dus minder zware machines gaat werken.“

Volgens Ampt-de Jong speelt nog een ander aspect een rol als het gaat om het veronachtzamen van de bodem. In de drang naar meer en groter worden op alle grondsoorten intensieve (rooi)gewassen geteeld, ook op gronden waar dat eigenlijk niet kan. In natte jaren, als de druk op de ketel komt, wordt er gerooid terwijl de bodem het eigenlijk niet meer toelaat. „We stoppen niet meer op tijd. Met de huidige mechanisatie kun je ook altijd rooien, maar het is de vraag of we dat moeten willen“, zegt ze. „Wat in één dag wordt kapotgemaakt, heeft soms een jaar nodig om te herstellen.“ ▶

Aardappelverwerkingslijn: van oogst tot 2-kilozak

Dit jaar wordt een compleet aardappelhandlingscentrum ingericht in een nabij gelegen akkerbouwbedrijf: het Holland Process Paviljoen. Tijdens dit nieuwe onderdeel van de Aardappeldemodag worden aardappelen gelost vanuit kisten, gewassen, gedroogd, gesorteerd, gewogen en verpakt. In deze lijn presenteren verschillende bedrijven hun expertise. Tolsma-Grisnich demonstreert in deze lijn onder meer het Track&Trace systeem, dat de kistenhandeling inzichtelijk maakt. Tummers Food Processing Solutions draagt zorg voor het wassen

van het product. Dewulf Miedema is aanwezig met de Smart Grader, een optische sorteerder die elke onregelmatigheid uit de aardappelen haalt. Sarco Packaging zorgt voor een nette verpakking van de aardappelen en Van Antwerpen WaterTech laat zien hoe het afvalwater ontslibd wordt. Het eindproduct van het Holland Process Paviljoen (een 2-kilozak aardappelen) mogen bezoekers aan Aardappeldemodag als dank voor het bezoek mee naar huis nemen. Het Holland Process Paviljoen is 31 augustus

met een pendeldienst bereikbaar. De rit duurt twee minuten en de touringcar rijdt continu tijdens de Aardappeldemodag.

Opzet en uitvoering van de Aardappeldemodag komen uit de koker van v.l.n.r. Thie Arend Brouwer, Dick Hylkema, Marcel Tramper en Marieke Ampt-De Jong.

Met het veranderende klimaat moet de sector niet alleen rekening houden met natte jaren, maar ook met langere droge perioden. „Zo extreem nat als het nu is, zo extreem droog kan het ook zijn”, zegt Tramper. Een goede drainage wordt daardoor steeds belangrijker. Peilgestuurde drainage biedt mogelijkheden in tijden met meer weersextremen. Het ene moment moet veel water afgevoerd worden, terwijl later juist een tekort aan water kan optreden. „Dat is een ontwikkeling die ook verder gaat.”

Verdieping

De organisatoren van de Aardappeldemodag willen in de toekomst nóg meer de diepte in met het programma. „We willen meer zaken technisch uitdiepen”, zegt Tramper. Waar hij dan aan denkt? „Bijvoorbeeld meer met precisielandbouw.” Die verdieping moet ook naar voren komen in de velddemonstraties. „We hebben dit jaar vier verschillende aardappelrooiers met hun eigen innovaties. Het is die totale mix die de Aardappeldemodag compleet maakt”, vindt hij.

Dat is het doel van de Aardappeldemodag: dat iedere teler iets kan vinden waar hij voordeel van heeft. Tramper: „We willen praktische vragen beantwoorden op deze dag. Voor elk deelaspect binnen de teelt zijn dan bedrijven te vinden.”

De Aardappeldemodag is in 2001 voor het eerst gehouden. De themadag is begonnen als ontmoetingsplaats voor kennisuitwisseling met een demoveld, en in de loop der jaren is dat uitgegroeid tot wat het nu is:

demonstraties, een bedrijvenmarkt, een mechanisatiepark, lezingen en diverse andere activiteiten. Een groots evenement in het teken van de aardappel, met 130 standhouders en circa 7.000 bezoekers. Net als ieder jaar worden er ook nu weer lezingen gehouden, maar anders dan andere jaren krijgen de sprekers maar beperkt spreektijd: maximaal vijf minuten. Doel van deze korte inhoudelijke pitches is om bezoekers nieuwsgierig te maken, zegt Ampt-de Jong. „Wie meer wil weten, kan in de stand van de betreffende spreker verder praten.” Het past misschien meer bij deze tijd, denkt ze. „Een soort elevatorpitch waarin je je publiek moet prikkelen.”

Radiospotjes

De Aardappeldemodag is een vakbeurs, en dat moet het ook blijven, vinden de organisatoren. Eén keer zijn er voorafgaand aan de dag uit naam van een sponsor radiospotjes uitgezonden om meer publiek te trekken, maar dat was een eenmalige ervaring, zeggen ze stellig. „Het is een vaktechnisch gebeuren”, zegt Tramper. „Er komen nu al 6.000 tot 7.000 mensen uit de sector. Als we dan ook nog andere doelgroepen gaan aanboren, moeten we deze dag heel anders gaan opzetten. Nodigen we de consument uit, dan is die verdieping waar we specifiek aan werken weer weg.”

Voor de consument is er een speciale

campagne, voegt Dick Hylkema van de Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO) daar aan toe. „Daar hebben we 'Power to the Pieper' voor in het leven geroepen. En we hebben net de Week van de Akkerbouw gehad, die was toegespitst op de consument.” De Aardappeldemodag is een heel serieuze dag voor vakgenoten, meent Tramper. Het is

“We willen meer zaken technisch uitdiepen”

dé ontmoetingsplaats voor aardappeltelers/akkerbouwers, stelt Ampt-de Jong. Dat is ook de reden waarom het evenement op één dag plaatsvindt. „We hebben er wel eens over gedacht om het uit te smeren over twee dagen. Maar nu is iedereen uit de sector hier op die ene dag. Je loopt dus niemand mis, omdat hij pas een volgende dag naar de Aardappeldemodag gaat.”

Telers, handel, verwerkers en veel andere bedrijven die actief zijn in de aardappelsector in binnen- en buitenland komen naar de Aardappeldemodag op de PPO-locatie in Westmaas om elkaar te ontmoeten en elkaar te informeren over de nieuwste ontwikkelingen. Maar de Aardappeldemodag is ook internationaal bezig met een opmars. Belgische akkerbouwers weten Westmaas steeds beter te vinden, zegt Thie Arend Brouwer van PPO. „Zij zien deze dag als een belangrijke technische beurs. En ook telers uit het Verenigd Koninkrijk en Duitsland bezoeken onze dag.” ■